

Girona, 14-3-56.

Sr. Jaume Vicens - Barcelona.

Estimat amic: Suposo que deuràs pensar que ja era hora de què donés senyals de vida i que ja ni t'atreveixes a dir-me res perquè em deixes per impossible. Però ara jo et dic, respecte a l'Hist. social (ilustrada), que per fi pressenteixo "un mañana feliz en la alegría de mis entrañas". Vull dir que començo a entrellucar un acabament en data pròxima so que fins ara no podia ni imaginar puix que tot em semblava una montanya inaccessible.

Abans de que se m'oblidi, comunica al teu germà, si ho creus oportú, que s'han convocat oposicions pel 15 de maig i que el plaç per sol.licitar acaba no sé si el 20 o el 25 d'aquest mes. Hi han molt poques places però es farà llista suplementaria d'aprovatats per anar-los col.locant a resultes. Es, doncs, una altra bona ocasió que es pot aprofitar. De tribunals, no en tinc ni idea.

La situació, doncs, de l'Hist. social és: t'envio el cap. VI a tu personalment perquè tinc interès en que llegeixis ans de donar-ho a en Borràs unes pags. (poques). Mentrestant, per què ell s'entreguini mecanografiant, corregint estil, etc., li envio directament l'Agricultura, la Ramaderia, i el començament del cap. III (Propietat i rentes agràries). Quan haureu acabt de posar en net això, jo ja hauré enviat, amb tots seguretat, el reste dels caps. III i darrer. I només mancarà l'Església (jo donaria 1.000 ptes. sobre les que vosaltres m'haureu de donar, a qui ho fes; em dona molta ànsia i no he rebut un llibre que em vares dir m'enviaries sobre això).

Els pagesos m'han donat molta més feina del que esperava puix que ha estat precis fer nou gairebé de dalt a baix, sense la més petita ajuda bibliogràfica, lo dels jornalers castellans. Però em penso haver reeixit, sense profunditzar gaire, és clar, en donar-ne una visió gaire beninèdita. Si tu no has tingut la bona fe de llegir els volums de Corts castellanés, suposo que no deus saber qui eren els quinteros, i els yugueros i els mesequeros, etc., etc. Si existeix alguna publicació sobre aquesta gent, jo na la conec. Doncs si vols saber-ho, i això és el que

et demano que llegeixis, llegint les 12 pags. de les 51 que envio, ho
sabràs. També lo dels forans mallorquins m'ha ^{primeres} fet perdre ~~6/7~~ temps (adue
consultes amb en Santamaria, etc.); fins a cert punt n'he tret l'entra-
llat.

He plantejat la qüestió d'una manera una mica simplista o
poc rigorosa científicament, però clara. Per una banda, el jornaler
castellà (Meseta) (i andalus) (i amb ell el pastor, un jornalero més).
Per altra banda, el granger del Nord, del Llevant i de Mallorca. Din-
tre d'aquest darrer hi ha el petit propietari pagès (lliure) i el gran-
ger de terres alienes o propietari incomplet que només té el domini
util. Hi han excepcions que es salven oportunament. E sobre aquestes
tres parts, he procurat que cada una tingui un argument (a vegades amb
moraleja i tot). El capítol de La Propietat completa l'història. Arri-
bo a algunes conclusions un xic arriscades que no sé si mereixeràn la
teva aprovació (ara decideixo enviar-te'l a tu en lloc d'en Borràs per
el vols fullejar: en la pag. ^{6/7} β dic que la remensa va ésser el major ser-
vei que es va poguer fer al pagès com a classe -el 90% dels propietaris
actuals en descendeixen- i en canvi l'excessiva facilitat d'abandonar
el camp a Castella va perjudicar al pagès, com a classe, convertint-lo
en jornalero; i altres coses fines per l'estil). Tot això està molt aviat
dit però per arribar al plantejament que abans t'he dit, he hagut d'es-
tripar moltes quartel·les com es pot comprovar fàcilment només girant
les definitives. Et repeteixo que no sé que dir-te més per justifica-
la meva lentitut i que faig tot el que puc. Ja veus que ni tan sols
vinc mai a Barcelona ni envio res a Destino per no perdre ni un jornal.

Esperem amb candeletes que s'aixequi el teló del segon ac-
te. Però com que ~~ving~~ que l'oposició segueix brillant per la seva més
absoluta absència (d'activitats) m'imagino que encara ens ha de creixer
una mica més el pel. Per companys meus que han anat a opositar a Madrid
(d'inspectores) he sabut moltes coses d'interès de les que m'agradaria
parlar amb tu. En Ruiz Giménez ve a Girona per Setmana Santa malgrat
tot. T'abraça

J. Borja